

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és esütőtökön reggel.
Előfizetési ár:
negyedévre 1 fnt 25 kr., fél évre 2 fnt 50 kr., egész éve 5 fnt.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
I. tized 306. sz. Sonnenfeld Sámuel úr házában,
hova a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyílt-évi közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt árjegyzék szerint számít fel.

Munkásaink és az aratás.

A legutóbbi napok kedvezőtlen időjárása visszavetette ugyan valamelyest a tenyészetet rendes folyamában, de egyébként elérkezett ismét az idő, mikor jóformán egész esztendei kenyerét keresi meg nálunk a mezei munkás: az aratás ideje.

Aki a világ folyását figyelemmel kíséri, tisztában van azzal, hogy ez az aratási időszak évről évre válságosabbra válik a földmivesz-szocializmus terjeszkedésével és hogy — dacára a mármár nálunk is elharapódzó bajnak, sem a gazdák, sem a munkások nem okulnak az eddigi tapasztalatokon.

Belterjes gazdálkodásnak, amely egész éven át alkalmat adna a munkások foglalkoztatására s másfelől a gazdálkodót se tenné ki feltétlenül az időjárás viszontagságainak, szeszélyének: nálunk ez ideig semmi nyoma nincs.

Ahogy a barázdába hullott a vetőmag, — ez időponttól az aratásig szünetel a munka a gazdálkodásban. Összetett kézzel, legfőleg az égre meredő tekintettel lesi a gazda: hogyan nő a fű. Ha meg sehogy se nő, ha nagy szárazság sorvasztja reményét aszúra, — rémséges nyugalommal készíti magát elő. megbarátkozni a gondolattal, hogy abban az évben egy

veszekedett krajcár jövedelme se lesz s jó, ha a mindennapi kenyeret meg a vetőmagot kiadja a föld; — vagy rettenetes káromkodással kel ki a természet ellen, mely nem segít — kényelmesebbé tenni az életet.

Az egyoldalúság jellemzi gazdálkodásunkat ma is. Egy kockára van téve minden: a búzagyártásra, kalászosok termelésére, dacára annak, hogy gabonárák ma már annyira lesüllyedtek, hogy a kocka legszerencsésebb fordulása se képes a gazdát jelentősebb jövedelemhez juttatni.

Es más formában ugyanez az egyoldalúság jellemzi a munkásainkat is; mert nálunk sincs kellőképen kifejlődve az előrelátás ösztöne, melynek segítségével jobb kereset idején a keresmény egy részét megtakarítanák és folytonosan foglalkozva, a dúsabb keresetet egyszerre nem élnék fel vagy pláne el nem tékoznának. Bizony ki tagadná: nálunk a legtöbb munkással megcsik az, hogy mikor a hét végén a munkabérét kifizetik, azzal nem a családjához siet haza, hanem a kocsmába és dinom-dánomba veri bele az életre valót, könnyűvéruen úgy gondolkodván: majd keres úsan, akár egy évre valót is az aratáskor.

Korábbi időkben, mikor a megélhetés gondja nem súlyosodott olyan nagy teherként az emberekre, mert

egyfelől az igényeink is szerényebbek valának, másfelől meg a szükségleti cikkek is szűkebb körre szorítkozva, könnyebben kaphatók: megjárta ez az egyoldalú, mondhatnók könnyelmű gondolkozásmód gazda és munkás részéről.

Ma azonban, a felvilágosodás, a művelődés általánosodásával lépést tart szükségleteink sokféleségének fejlődése is; sokasodnak a vágyak, mind tápot, kielégítést követelve és azon mértékben, ahogy maga az élet mind nagyobb követelésekkel lép közel hozzánk: vágyainknak is mind hatalmasabb szárnya nő és magunk is annál többet követelünk az étlettől, a társadalomtól.

Gomba-mód elszaporodó hazug proféták aztán gondoskodnak róla, hogy e felcsigázott vágyakat a maguk céljaira kiaknázzák és vidékenként megteremtsek a parasztszocializmust, mely évről-évre mind súlyosabb válságokkal fenyegeti a gazdaközöniséget és az aratásban megnyilatkozó istenáldását.

Ezért van ma már nálunk is fokozottabb jelentősége az aratásnak, melynek normális, békés lefolyásától egy egész év jólétének vagy nyomorának a sorsa függ és ezért láttuk szükségesnek, a most különösen mozgolódó szocializmussal szemben erre

TÁRCA.

Kölcsönként akasztófa.

Irta: Kines István.

A krónika fakó lapjairól veszem ezt a történetet.

Meg vagyon pedig abban többek között írva, hogy az üdvösségnek ezerhétszáz és tizenharmadik esztendőjében nagy zavarodás lón Felső-Eőron. Olyan zavarodás, milyenre a Babel-torony építése óta magyar ember nem emlékszik.

Tetszik tudni, az eőriek már hétszáz esztendeje lakták a maguk kilencezer hold határát s ha mint határőrök össze is veszekedtek mindennemű idegen nemzetiséggel, azért a krónika tanúságai szerint, maguk között két-háromszáz orvosi látellettől eltekintve, nagy békességgel valának.

S ezt a békességet még a reformáció se tudta egészben véve megbontani. Összegabalyította őket kicsit, az igaz: egy szálíg áttértek a Kálvin tanára. De hogy az ősi vallásnak mégis nyoma ne szakadjon közöt-tük, vagy negyven család vissza-állott a pápista hitre. S éltek azontúl közös akarattal boldog békességben egymással.

Egymás vesztét nem keresték. Pedig megtehették volna. Jussuk volt bárkit is föl-kötni maguk közül s ezt úgy hívták, hogy »jus gladii.«

Hanem hiába írta meg Róbert Károly az eőriek aranylevelében, melyikben régi nemességüket megerősíti, hogy hát csak hú-zanak föl az akasztófára akárkit — se neki, se semmiféle utódainak nem lesz kifogásuk ellene. Ők azért azt mégse tették.

Egymás vesztét nem keresték.

Hanem amire eddig soha nem volt eset, az megesezt az Urnak ezerhétszáz és tizenharmadik esztendőjében. Kimondták egy komposzszorra a halalos sentencát.

Ugy kellett a gazembernek. Régen megérdemelte volna az akasztófát soknemű viselt dolgaiért.

Bolla Márton volt a szerencsétlenek a neve. S eőri ember nem hozott még annyi gyalázatot a maga városába, mint az a boldogtalan Bolla Márton.

Először is német asszonyt szerződtetet a házához, ki a mellett, hogy szót se tudott magyarul, nem volt se kálvinista, se pápista, hanem csak lutheránus. Meg is látszott az Isten büntetése mindjárt a gyereknél. A faty-tynak nem illett az ostor és gyepelő a ke-

zébe; míg minden becsületes eőri ember a deszkafuvarozásra és a restegrálásra költötte teljes életét, addig a Bolla Márton fia csizmadiának szegődött. Az asszony nemzetisé-gére ütött a gazember, hiszen Eőrről a mes-teremberek még mind e mai napságban a vidéki németekből tellenek.

Hanem ez még mind nem volt elég.

Bolla Márton az 1712-iki restegráció alkalmával megkergült. Tisztára megvadult. Az eőriek nyolceszáz vokost állítottak ki nárai Hodász Péternek az alispánság mellett: egy szálíg azt támogatták a kemenesaljai nemességgel szemben, kik halápi Tornyos Menyhártot erőltették. Es uramfia! Bolla Márton áruló lett. Miért? miért se? Ki tudja? — elég az hozzá, az akasztófa átment az utolsó pillanatban a kemenesaljaik táborába.

Hanem azért a Bolla Márton árulása nem igen szólt bele az Uristen, akarom mon-dani az eőriek végzésébe. A krónikában meg vagyon írva, hogy olyan restegráció, mint amilyen az 1712-iki volt, olyan nem igen ta-lálhatik s minden valószínűség mellett nem is fog hamarosan találatni a jövőben sem Szombathelyen. Az ellenpártok ugyanis megostromolták vala a megyeház udvarát s az eőriek vagy százhusz vitézlő és nemzeti vá-

a gazdák és munkások, de az illetékes hatóságok figyelmét is felhívni.

A gazdákhöz figyelmeztető szavunk kissé elkésve érkezik, bár nem először hangoztatjuk feléjük. Igyekezzenek az intenzív, belterjes gazdálkodás rendszerét birtokukon meghonosítani. Hagyjának fel az egyoldalú büzgyártással, honosítsák meg a hazához ipari növények termesztését vagy legalább tegyenek erre kísérleteket; társuljanak olyan intézmények helyben való létesítésére, melyekben saját nyers terményeiket gyár., vagy iparszerűen feldolgoztatva, így viszik piacra. Kettős célt és hasznót érnek el ezzel. Először azt, hogy a munkások kezeknek egész éven át szolgálatot adva, nem teszik ki magukat aratás idején, a lelkiismeretlen igazgatók által felbujtott munkások túlszigázott követeléseinek; — másfelől meg — mintegy önmaguknak adván el a saját nyersterményeiket gyári feldolgozásra, úgy itt, mint ezen gyári feldolgozás után való értékesítésnél a saját zsebüke folyik a haszon is.

Igy, ahogy ma folyik nálunk a gazdálkodás, remélni se lehet a munkáviszonyok jobbrafordulását és ezzel azt, hogy minden egyes jobb kilátású aratáskor meg ne üljön a munkásválság. Mert a helyzet e gazdálkodási rendszerrel szemben, mely egész évre nem csak 4—6 hétre biztosít munkát a mezői munkásnak — az, hogy a földmunkára különben is országsszerűen nagyon keresett ezen vidéki ember, elmegy a tavaszi szántás-vetés után — itthon aratásig munkát nem is remélve — messze idegenbe kubikra, folyam-szabályozáshoz, vasút vagy műútépítéshez s aki itthon marad, az a piaci lézengők veszedelmes csoportja, melynek henyéségre hajló természetűe nagyon is hozzáférhető a szocialista hazug apostolok tévtanainak, amelyek váltig a könnyű megélhetést és azt hirdetik, hogy a társadalom köteles-

sege s az államé, ezt a könnyű megélhetést a munkásosztálynak biztosítani.

A helyzet javítását tehát gazdáink ne várják a gondviseléstől, se földi se égitől, hanem keressék maguk a belterjes gazdálkodás meghonosításában.

A munkásosztályhoz figyelmeztető szavunk azt, hogy ne tagadják meg józan magyar voltukat és ne hallgassanak a hazátlan szocialista igazgatók hazug tanaira, kik maguk is jólétben élve, bizony egy se osztaná meg közülök a magáét csak úgy ingyen-kegyelemből azzal a szegény munkással, akinek amitásából jórészt táplálkozik.

Ami jogos követelést támasztani lehet a gazdával szemben: attól ne tágtítsanak; de túlszigázott követelésekkel se álljanak elő, melyek a mi viszonyaink közt a gazda részéről teljesíthetetlenek, mert ezzel elpattanhat a túlfeszített húr, bekövetkezhet könnyen a visszahatás, mikor a megszorult gazdák más, olcsóbb vidékekről, szövetkező hozatnak olcsóbb munkáskézeket és ekkor a mi félvezetett munkásaink két szék közt a padjálá esnek és mehetnek kenyeret kérni azokhoz, akik őket lelketlenül, követeléseik túlszigázására felbujtották.

Az erre rászorított gazdák ilyen segélykeresése és hívása ellen nem fogja őket megmenteni senki és semmi, de az ezekből reájuk hárulható nyomortól sem; mert a gazda jogát, hogy munkását onnan vegye ahonnan akarja, senki nem korlátozhatja és semmiféle hatóság erkölcsileg nem kötelezhető arra, hogy olyan munkásokat, kik csak azért jutottak nyomorba, mert inkább a piacon heverték el az időt, semhogy tisztességes, megfelelő keresetet biztosító munkadíj mellett dolgozzanak, — megsegítsen, tápláljon.

Ilyen köteleesség sem államra, sem helyi hatóságra, sem társadalomra nem hárulhat. Herékét kitartani csak a méhek birodalmában szokás.

őket teljesen kipusztítani, pedig kilenc álló esztendeig költöztette őket a maga hajdúval a másvilági országútra. Esztendeje épen, hogy visszaállott a békkesség.

Bolla Mártont vizes lepedőben vitték haza. Hanem a lelke nem tudott kiszakadni. Nem tellett bele két hónap s már járn kezdett.

Bár ne kezdett volna!

Annai csúfságot még emberen el nem követtek, amennyi annak az árulónak kijárt. Asszony szóba nem állott vele s a gyerekek ujjal mutattak utána.

Bolla darabig csak túrta a maga gyalázatát, de végre is fölfört benne a méreg. Mert hát a manóba is! Ő nemes ember s mint ilyen nem tartozik senkinek se felelősséggel tetteiért. Még egyszer kapcsokdjék valaki beléje, akkor hiszen megmutatja, ki, mi lakik még ő benne.

Még is mutatta.

Bertha Miklós került először a keze ügyébe. Csúfolni merete s Bolla nyomban olyan ökölütést mért a fejére, hogy szó nélkül elhasalt a földön.

Bolla Márton tehát most már gyilkos volt. A pohár megtellett.

Ennek az embernek a garázdálkodását

Végül a hatóságokhoz az a figyelmeztető szavunk, hogy legyenek részen és kísérjék szemmel a szentesi piacot, hol nap-napra ott kujtorog 5—6 szocialista igazgató, röpiratokból olvasgatva, a munkásokat a gazdák ellen láztatva s az ilyenek ellen lépjenek fel a törvény teljes szigorával.

A miniszter köszönete. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter, aki a pusztaszeri nemzeti ünnepen a kormányt képviselte, most, az országos ünnepség kétségtelesen impozáns erkölcsi sikere után, elismerését fejezi ki mindazoknak, első sorban a három törvényhatóság: Csongrádvármegye, Szeged és H.-m.-Vásárhely városok fejecinek, továbbá a helyi rendező bizottság elnökének, akik fáradhatatlan buzgalma a szép sikert biztosította.

A miniszter köszönete, melyet vármegyénk főispánjához intézett, szöszterint való szövegében így hangzik:

Méltóságos Főispán Úr!

A pusztaszeri ezredéves emlékmű alapkövének folyó hó 25-én vége ment ünnepélyes letételének rendezése körül első sorban Méltóságod fáradhatatlan buzgalmanak köszönhető azon siker, mely e nemzeti magasztos ünnepet koronázta.

Midőn Méltóságodnak tanúsított hazafias fáradozásáért őszinte meleg köszönetemet fejezném ki, egyúttal felkérem, hogy ezen köszönetemet Csongrádvármegye törvényhatóságánál is, különösen pedig az abból alakult rendező bizottságnak és e bizottság elnökének, Dr. Cicatricis Lajos megyei főjegyző úrnál, nemkülönbben mindazoknak, kik ez ünnepély sikeréhez járultak, tolmácsolni sziveskedjék. Nemkülönbden el nem mulasztatom ezúttal Méltóságodat arra is kérni, hogy a szegedi 3-ik huszárezredtől kivonult disz-század tiszturai és legénysége, valamint az összes, az ünnepély alkalmával kivonult csendőrségnek sziveskedjék elismerésemet kifejezni tanúsított magatartásukért és a rend példás fentartásáért.

Fogadja Méltóságod tiszteletem nyilvánítását.

Budapesten, 1896. június 28-án.

Darányi.

Jól esik konstatálnunk, hogy mindazok,

masztó fejét bevették, míg a kemenesaljaiakat teljesen ki tudták onnan szerződteni. S mire azután az utolsó Tornyos-pártit is kipusztították az udvarról, akkor nárai Hodász Pétert egyhangulag megtették vicispánnak.

Ők voltak a nap hősei.

Csak Bolla Márton hozott a fejükre aznap szegény-gyalázatot. A jól helybenhagyott tisztelt ellenpárti választók, a csatavesztés fölötti dühökben megfogták Bolla Mártont s mert ő volt az egyedüli cőri közöttük, hát rajta töltötték a bosszújokat. Ugy agyonverték, hogy a lélek majdnem költözködni kezdett belőle.

Első eset volt, hogy cőrit elraktak.

A diadalmas honfiak akár mint kívánták is Bolla Mártonnak a botok vastagabbik felét, mégis átkozottul röstellették, hogy egy cőri elhagytá magát rakatni az általuk elpáholth kemenesaljaiaktól.

Örök szennyfolt marad ez az ő nevükön és városukon. Csak az a Bolla Márton ne született volna; vagy ha született is, miért nem termett pinkafői jámbor németnek! Akkor hiszen semmi közük se lett volna hozzája, ha mindjárt agyon is verték volna. Német ugyanis elég marad a világon. Lám, ő föl-sege főlsovadási Rákóczy Ferenc: se tudta

tovább túrni már semmihogyan se lehetett. Annyi a főbenjáró báné, hogy egy is untig elegendő, amiért fölhúzzák az akasztófára. Összeült a bíróság Bolla Mártonnak ebből az árnyékvilágból való kipusztítása végett. S megtörtént, ami eddigéig semminemű cőrivel meg nem esett: kimondták rája a halálos sentenciát. Osváth Soma előre megfaragta neki a sirkeresztjét, ékes rigmusokban megörökítvén rajta az áruló sorsát az utókor elrettentő okulására.

Hanem hát Bolla Mártont először föl kellett akasztani, csak azután dughatják a földbe. S itt kezdődik a zavarodás a nemesek városában.

Az cőrieknek nem volt akasztófájuk.

Mondottuk, hogy szünös-szüntelen békkességgel voltak, egymást halálra nem keresték, azért hát elefejtették az akasztófat megfaragni s a város végére állítani.

Mitevők legyenek immáron most?

Két napig tanácskoztak rajta. Volt szó róla, hogy állítsanak bitót. Hanem ez a javaslat nem váltott be. Mert ha csakugyan lesz akasztófájuk, kérdés, nem-e kívánczoznak majd többen is rája? De ha nem kívánczoznak is, utóvégre még ők maguk jönnek kísértetbe, hogy minduntalan fölhúzhassa-

kiknek ez a megleghangú miniszteri köszönő irat szól, tényleg teljes mértékben rászolgált minden igaz hazafi osztatlan elismerésére; mert ha egy ily impozáns nemzeti ünneppel rendezése s még inkább létesítése normális viszonyok közt is súlyos feladat, kétszeresen súlyossá vált ez ezen alkalommal Pusztafeszén, mikor a rendezőknek fizikai erejét is erős próbára tette és megviselte a rossz, esős időjárás.

A lélekemelő szép ünnepre, melynek hazafias lelkesültséggel lobogó hangulatát meg nem lohasztotta a zuhogó zápor, csapkodó őszi szél sem: kedves emlékezetében marad a nép ama ezreinek, kik benne részt vettek. És amikor a miniszternek ezt a köszönő levelét olvassák, bizonyosan egyetértének velünk abban: hogy miniszteri köszönést és elismerést jobban kiérdemelve talán még soha senki részéről nem volt, mint azok részéről, akiknek fáradságot nem ismerő buzgalma a nemzetnek ezt az örömmünepet ilyen fényes erkölcsi sikerrel biztosította.

Iparosaink helyzete és az árucarnokok.

Köztudomású dolog, hogy iparosaink helyzete napról napra súlyosodik. A korábbi időben élt iparosok zajatlan munkálkodás mellett is gyarapodtak; ma, legjobb iparosaink egy egész légiójának megélhetéséről ne is beszéljünk, abból élnek rosszul, a mit sohasem tanultak. Az pedig számukra gyenge vigasztalás, hogy ezt nálunk teszik mások is, csak hogy fényesen megélnék abból a magasabb mesterségből, melyet szintén nem tanultak.

Csodálatos dolog, hogy Magyarországon, mely emínter agrikulturnál állam, a szorosabb értelemben vett ipar, az ugynevezett kézműipar az egész vonalon hanyatlásnak indul. S ezzel együtt pusztul a nemzetnek az a jóravaló, a közügyekért mindig lelkesedni tudó, a nemzet életfájának törzsét képező, mintegy félmillió tagból álló osztály, mely jobb sorsot érdemelne. Sajnálatos, ha abból a vaslancból, mely a földmives osztályt a voltaképeni intelligenciával összeköti — naponkint egy-egy szem kihull.

A pusztulás okai régiek és nyilvánvalók. Mint a fényes hadi győzelem a másik fél nagy veszteségével szokott járni, úgy a gőz és villam és az ezekkel dolgozó külön-

féle gépek, egyéb technikai találmányok, minden előnyeik mellett más téren reakciót szünel. Valamint a drágakövek ugyanazon cél szolgálatában egymást gyengítik, mert a briliáns tüze háttérbe szorítja a nemes-opál szelid fényét: hasonlóképpen a zsenialitással kísérelt és gomba módjára elszaporodott gépek, a gyári rendszer keretében elnyomják a különben is védtelenül álló kézműipart.

Másrésről az amerikai módon meghozott 1872-iki ipartörvényeknek is lényeges részük van a megbízható, a szolid ipar hanyatlásában. Mint virágzó gyümölcsfa megcsinálni a sebes záporost, úgy az iparszabadság is nálunk minden átmenet nélkül, üstökénél fogva rántatott elő a nélkül, hogy az egészséges továbbfejlődés biztosítékai meglettek volna. Egy nében sincsen annyira kifejlődve a függetlenség és szabadság utáni vágy, mint a magyarban; mi sem természetesebb, hogy a felszabadult iparos-segédék szükséges előképzettség és megkívántató tőke nélkül önálló műhelyeket nyitottak, és megteremtették azt az egészségtelen konkurenciát, melynek nyomában következett — a tönk. Az 1884-iki ipartörvény igyekezett, sőt talán némely tekintetben orvosolta is az ekkor már az iparoskörök által kifejezésre juttatott jogosult panaszokat, de azoknak okait meg nem szüntette.

A kellő vámvédelem hiánya általánosan, az erősen kifejtett közlekedési hálózat különösen a vidéki kézműiparosok sorsát nehezítette. Ez utóbbiaknak ma jó része a gazdaságközönség nélkülözhetetlen kicikének termelésére van utalva, már pedig tudjuk, hogy a gazdaságközönség rossz termékek idején jó vevő nem lehet. Vidéki iparosaink nem kis része, kalmár módjára, városiromi kénytelen; mi egyrészt számos munkanap elvesztésével, másrészt tetemes utiköltséggel jár.

Kézműiparosaink két évtized alatt öt nagy kongresszust tartottak a legszigorúbb képviselleti alapon, mizeriáik megszüntetése céljából. Ugy a vidéki ipartestületek mint az orsz. iparegyesület állandóan nagy tevékenységet fejtenek ki az iparosok bajainak orvoslására, — de lényegesebb eredmény nélkül. Ennek egyik oka az, hogy az iparosérdeknek sem a törvényhozásban, sem a társadalomban nem birnak befolyásos képviselőkkel. Ugy vannak az iparosok, mint a csiga a házával: ha egyedül el nem húzza, más ugyan nem segít neki. Parlamentünkben, a floxera által elpusztított szőlők rekonstrukciósára kétszer annyi érdekelttség váltaitik fél nemzetgazdasági beszédekre, — mint történik ez az iparos-osztály érdekében.

nak reá valakit önmaguk közül. Annak pedig a fele se tréfa. Ha megtudták hétszáz teljes esztendőn keresztül élni akasztófa nélkül, akkor élhetnek még hétszáz esztendőig. S annak a gazembernek, Bolla Mártonnak a kedvéért meg, szó ami szó, nem érdemes külön bitót faragni.

De ha nem faragnak, akkor hát hogyan akasztják föl?

Az öregbirónak okos gondolata támadt. Eszébe jutott, amit különben minden eörinek úgy is kell tudnia, hogy Pinkafő tudnillik épen három óra járásnyira van Felső-Eőrtől. Nos és ha valaki azt a három órát gyalog teszi meg, akkor bizonyosan a pinkafői akasztófa alá ér. A pinkafői németek ugyanis nemrég szintén megkapták a pallós-jogot s föl is állították nyomban a bitót. Hadd tudják meg az eöri deszkások, hogy ők csöppet sem hitványabbak a nemeseknél, lévén ők privilegizált polgárok. S ha már egyszer jussuk van akasztani, hát akasztanak is. Annyit húztak föl esztendőn át, hogy valamire való gazember már be se merde tenni a lábát Pinkafőre. Ott a nyaka egy óráig se volt biztonságban.

Nos hát, ez jutott eszébe Balikó Andrásnak, a felső-eöri öregbirónak. S hogy az

eszébe jutott, azután azt gondolta, hogy ha Pinkafőn ezen a héten a hóhérnak történetesen nem akadna némettel valami dolga, akkor elhozhatná az akasztófáját Felső-Eőre s rátehetné a köteleit Bolla Márton nyakára. Még megtisztelve érezheti magát, mert olyan szerencséje hiszen alig akad neki több az életben, hogy magyar embert fölakaszson. Balikó András előadta a maga véleményét. Tetszett vala pedig az az összegyűlt nemes és vitélő atyafiaknak. S mert a pinkafőiek a magyar írást megolvasni úgy se tudták volna, annak okáért diákuul írták meg Felső-Eőr városa abbeli instanciáját, hogy dignáltatnának nekik a hóhérukat, visszazármatatás terhe mellett, az akasztófájukkal egy napra odakölcsonózní.

A lovaskatoná vitte a levelet egyenesen a pinkafői tanácsnak leibe.

Eolvasták az írást s egymásra néztek a tisztességben megöszült és megkopaszogott polgárok. No, ez mégis hallatlan! Ami azoknak az eörieknek az eszébe jut, olyat nem eszik hamarjában más vármegyére. Az ő akasztófájukat kéri! A koldusok egész Dunántúlt elarasztják deszkával és gerendával, de hogy egy szálat feláldozzanak a közjóért, bitót faragván belőle, annyira hát

Az osztrák delegációnak jún. 18-án tartott gyűlésében Schwartz képviselő hatalmas beszéddel szólítja fel a hadügyi kormányt a kisiparosostály támogatására. Nálunk kort alkotó kivétel egy Baross, ki a kévé módra széthulló kisiparos-osztály helyzetének könnyítésére vállalkozott akkor, midőn pénz, termelő, anyagbeszerző és elárúsító szövetkezeteket igyekezett létesíteni.

A — mindnyájunk mély fájdalomra olykorán elhunyt nagytehetségű miniszter nyomdokain halad az az eszme, melyet az ipari árucarnokok létesítése tárgyában, a szomszédos Szarvas város főszozlabirója pendített meg és amelyről már lapunkban is megemlékeztünk, felhíván rá iparosaink figyelmét.

Több szó fér azonban a főszozlabirónak a kivitelre irányuló tervéhez. Így, mert nálunk ezen intézmény a kísérletezés jellegével bir, nem éppen szerencsés eszme, hogy a kormánytól kilitátsba helyezett 4000 ft a szarvasi árucarnok felépítésére fordítassák. Olybá tünik ez fel, mint ki a házépítést a tetővel akarja megkezdeni. Az árucarnok csak akkor felelhet meg a kontemplatív célnak, ha bir azon alappal, mely a prosperálás biztosítékait nemcsak az üzleti berendezés és kezelés, de a hitelnyújtás szempontjából is magában foglalja.

Tehát mindenekelőtt ezt az alapot kell szervezni; akár állami olcsó kölcsön mellett, akár hitelszövetkezeti alapon. Szegény iparosainknak gyakran felmerülő pillanatnyi szükségletein az árucarnok csak hitellezési képesség által segíthet. Ehhez pedig, mint minden egyébhez, mindenekelőtt pénz kell.

Nem érthetünk egyet a főszozlabirónak gazdag érvű memoranduma azon részével, hogy a részvényekre alapított szövetkezetek intézménye, az eddigi tapasztalatok után teljesen diszkreditálva van. Miért? — Hiszen korunkban a vállalkozási szellem mindenütt részvénytársaságot teremt; miért lenne épen az iparosok hasonló szövetkezte diszkreditálva? Németországban a kisiparosok jelenleg 1047 részvényeken alapuló szövetkezetet birnak, és ezek annyira prosperálnak, hogy számuk évről-évre emelkedik. Hazánkban ott van pl. a szegedi bitorszövetkezet mintegy 50 taggal és 104 drb ötven forintos üzlettrézzel, mely az 1891-ik év őszén alakult abból a célből, hogy tagjai ipartermeknek elárúsítására közös csarnokot bérel. Ez a szövetkezet a beraktározott árúra 1/3 rész előleget ad. De hogy ezt mindjárt az első évben tehette, kölcsönért fordult Lukács Béla kereskedelmi miniszterhez, ki 250 ft, 15 év alatt törlesztendő 4 százalékos kölcsönt nyuj-

nem tudnak vetemedni. Pedig ha valakinek, akkor épen az eörieknek volna multhatatlan szükségük akasztófára: annyi közöttük a hencső gazember, mint volt Romulus idejében Rómában. Nem egy napon, ha három esztendőre kérnék kölcsön a hóhért, akkor se pusztulhatna ki a rátartós fajuk.

S ők még szivességet tegyenek velük? Odakölcsonózzék valósággal az ő bitójukat? Olyan már megint nincsen! S ha örök harag lesz is a vége. Nekik az eöriek nem árthatnak. A királytól századok óta élvezik már a kiváltságokat, hogy megtelepedésüktől fogva csak kössenek szítat, szőjének posztót a két dolmányokhoz, szóval: fúrjanak, faragjanak és semmiféle nemes embernek az ő munkájukba ne legyen beleszólasa. Kiadták ezt nekik öregpecsés dokumentumokban. Most is ott őrzik a hétéretesz láda fenekén.

No hát, a pinkafőiek biztonságban érezték magukat. S ennek a biztonságnak a jóvoltából meg is felelték arra az instanciára, de úgy, hogy az eörieknek fölfőra a vérük, ha elololvassák.

Állott vala pedig benne a válasziratban: „Felső-Eőr nemes és nemzetes tanácsának atyafiágos üdvözlésekkel.

tott a szövetségnek az országos közgazdasági alpból. Ott van az albertfalvi asztalosok részvényszöveteke, mely az ellenök irányult fővárosi ringgel is felvette a harcot és ma virágzik. Altalában a szövetségben annyi igazság és eszményi erő rejlik, hogy ellene semmi se hozható fel. Az sem, hogy több ilyen intézmény elpusztult már, mert az csak arra vall, hogy némely talajnak kémiai összetétele annyira kedvezőtlen, hogy abban a különben legerjedtebb növény sem képes megélni.

E tárgy kapcsán izmosabb érve a memorandumnak az, hogy az iparosok legnagyobb részének tehetetlensége folytán nem is lehetne ily módon az e célra szükséges pénzösszeget összehozni. És mégis, est modus in rebus. Ha nem lehet összehozni egyszerűen, lehet lassanként és részletekben. Az állami kölcsön mintegy elemi átmeneti módot képezne a szorosabban vett hitelszövetkezetbe. Mert az kétségtelen, hogy az árucarnoknak csak az esetben lehetne jövője, ha az iparosztály tehettségéhez képest való érdekeltséggel venne részt a szándékolt intézmény fenntartásában.

Abban rejlik a reális, az állandó biztosíték, ha az iparosztály nemcsak élvezője, de idővel tulajdonosa is lenne a szóban forgó ipar intézménynek. Ha az állam megadja a szükséges első segítyt, az olcsó kölcsönt, akkor a további teendők végrehajtása nem fog seholy leküzdhetlen akadályokba ütközni. Pénzalap nélkül pedig kár lenne bárhol is iparúri csarnokot létesíteni, mert e nélkül a támogatásra szorult iparosztálynak ez csak olyan védelmi eszköze lenne — mint a fegyver töltés nélkül.

A t. közönséghez.

Lapunk XVII. évfolyama 8-ik negyedéhez jutottunk el és amikor ez alkalomból ismét a t. közönséghez fordulunk, hogy eddigi megtisztelő támogatását és rokonszenvét megköszönve, ezt a működésünk részére továbbra is kérjük, — tesszük ezt nem csupán a szokott bizalommal, de annak tudatában is, hogy kötelességünket mindég hiven, lelkiismeretesen teljesítvén: magunkat az eddigi támogatásra érdemeseznek mutatuk

A multban kifejtett tevékenységünk a közéletben és a nyilvánosság terén sokkal ismeretebb, semhogy az öndicsőítésre szorulna; de egyúttal ez a tevékenység biztosítéka is annak, hogy a jövőben sem fogunk letérni az egyenes útról, melyen megindultunk s nem téveszt-

Mi, Pinkafő városának mai napon beható tanácskozássra összesereglett polgári tudtul adjuk mindenkinek, kiket illet, hogy határozatba tettük:

Primó: Hogy az akasztófát semmihogyan oda nem kölcsonözzük az eöricnek.

Szekundó: Azt az akasztófát mi Pinkafő városának szabadalmazott polgárai a magunk, gyermekeink és unokáink számára állítottuk.

Terció: Tehát meg nem engedjük, hogy erre felső-erőt is fölhúzzanak.

Egyebekben pedig maradtunk Felső-Eőr nemes városának köteles szomszédjai. Következett a pöcsét és aláírások. A lovaskatona vitte a reskriptumot egyenesen Eőrbé.

Ott elolvasták a levelet és rettenetes dühbe jöttek. Az eöric forrponja amúgy is csak felényi fok, mint más embereké. Kicsibe mult, hogy kinem vonultak Pinkafő ellen. Ha eszükbe jut, hát megostromolják, földülják és sóval vetik be a romjait.

Balikó András csitította a haragos lelkeket. Indítványt terjesztett elő.

Azt ajánlotta, hogy Bolla Mártonnak halálos ítéletét változtassák át számúzésre, olyképpen azonban, hogy a vármegyénél kiviszik, miszerint nevezett Bolla Márton

jük egy pillanatra se szem elől a célt, melyet magunk elé kitűztünk: hogy onzetenül szolgáljunk legjobb tehetségünk szerint Csongrádvármegyé és Szentes város szellemi és anyagi felvirulásának nemes ügyét.

Ez volt, ez marad változatlanul a mi programunk s az erre irányuló harcban kérjük a t. közönség támogatását, valamint hogy irántunk továbbra is az eddig tapasztalt jóindulattal, bizalommal viseltessek.

A »SZENTES és VIDÉKE« előfizetési ára a régi marad:

félévre 2 frt 50 kr.
negyedévre 1 frt 25 kr.

mely összeg vidékről legelőszérűben postautalvánnyal küldhető be, míg a helybeli előfizetők a lapkihordónak, vagy a kiadóhivatalban, nyugta ellen teljesítik a fizetést.

Az előfizetések mielőbb való megújítását kéri, Szentesen 1896 június hó.

Tisztelettel:

A »SZENTES és VIDÉKE« szerkesztősége és kiadóhivatala.

Felhívás.

Felhívom mindazon földbirtokosokat és gazdálkodókat, kiknek ez ideig arató munkásaik (részesei) még nincsenek, hogy a közös eljárás megbeszélése céljából, ma, vasárnap délelőtt 8 órakor, a csongrádmegyey gazdasági egyesület helyiségében (nagyvendéglő épület, a kávéházi bejáró mellett) saját érdekében is okvetetlenül megjelenni sziveskedjenek.

Szentesen 1896 július 5-én

Mátffy László
gazd. egyt. titkár.

UJDONSÁGOK.

Szentes, 1896. július 5.

— **Követválasztók figyelmébe.** A jövő, 1896-ik évben képviselőválasztói jogosultsággal bíró adófizetők névjegyzékének, a törvény rendelkezése szerint, a f. hó 5-től kezdve kell a f. hó 25-ig közszemlére kitéve lennie. E körülményre azzal hívjuk fel az adófizető polgárok figyelmét, hogy választói joguk megóvása végett ei ne mulasszák a névjegyzék betekintését, mely ellen személyes érdekében a felszólamlásukat a közszemlére té-

Pinkafőn legyen köteles megtelepedni. Mert minek utána a pinkafőiek az akasztófát saját maguk, gyerekeik és unokáik számára állították, azért Bolla Márton a sorsát semmihogyan ki nem kerülheti. Hiszen a pinkafőiek vagy jelakasztják magat, vagy a gyereket, vagy az unokáját. Az Uristen néha a gyereken bünteti a szülők gaszágát. Az eöric hangos megleléddéssel fogadták Balikó uram szavait s Bolla Mártont nyomban kieresztették. Szívére, kötötték hogy csak hurcolkodjék nyomban és meg sem is álljon Pinkafőnek előtte. Mert ha történetesen másfelé menne, akkor visszahozzák s nemesi becsületükre fogadják, hogy már csak a lelket eresztik a pokolba.

Bolla Márton hiszen nem mondatta magának kétszer a dolgot. Örült, hogy olyan szépszerivel megmenekedhetik. Megtelepedett Pinkafőn: a gyerekeivel és unokáival úgy látszik keveset tördött.

Nevét a németek csakhamar elváltották: a Bollából Pollách lett. S most is él ez a család ivadékaiban, mint a krónika mondja hanem azt elfeledi hozzátenni, hányat akasztottak már fel a pinkafőiek közülük.

Felső-Eőron pedig visszazállott a békesség. Nem kellett akasztófa mind e mai napig.

teltől 20 napon belől, tehát a f. hó 25 ig adhatják be mig, akik másokat akarnak a névjegyzékből ki, vagy abba beeklamálni, felszólamlásukat 10 napon belől, tehát a f. hó 15-ig kötelesek, a városi központi választmányhoz címzetten benyújtani.

— **Pályázat községjegyzői állásra.** Vármegyénk tiszáninneni járásának Tápé községében üresedésbe jön — a község mai éredemekben megöszült jegyzőjének nyugalomba vonulásával, a községjegyzői állás. Ez állás betöltésére hirdet most pályázato: H e r g l ó z István dr. járási főszolgabíró. A kik e községjegyzőség elnyerésére reflektálnak, pályázataikat — kellően felszerelve, a f. hó 24-én délután 5 óráig tartoznak a nevezett főszolgabírónál benyújtani, mivel később beérkező kérvények figyelembe nem vétetnek. A pályázat közlebbi feltételeit lapunk mai számának erre vonatkozó hírdetményéből tudhatják meg az érdeklődők.

— **Nagyszent-miklós — h-m-vásárhelyi vasút.** Mint újabban értesülünk, a nagyszent-miklós—makó—h-m-vásárhelyi vasút ügyében ismét újabb és beható lépések történtek, melyek hivatva vannak ezt a fontos ügyet mielőbb a teljes megoldás stádiumába juttatni. Temesvárról vettük a hírt, hogy ezen új vasútvonal kiépítésének kérdése már szépen előrehaladt, a mennyiben a kiépítés feladatát a temesvár—nagyszentmiklósi helyi-erékü vasúti részvénytársaság vállalta magára s legközelebb tartandó közgyűlésén ez ügyben előterjesztést is fog tenni. Az építendő új vasút azért is igen nagy jelentőségű, mert három vármegye legtermékenyebb területén — Csongrád, Csanád és Torontál megyében halad keresztül s ezen hatalmas nagy területű síkságnak közgazdasági és ebből kifolyólag kulturális érdekeit lesz hivatva a lehető magas fokra felemelni.

— **Megyei köztisztviselők öröme.** Nagy az öröm a vármegyey köztisztviselők közt: megkapták a kedvezményes vasúti utazás jogát. A kereskedelemügyi miniszter ugyanis korrendeletben tudatta az ország összes törvényhatóságaiival, hogy — mint az állami köztisztviselők — ezután a törvényhatósági köztisztviselők is részesülnek az összes állami és az állam kezelése alatt levő vasúton, az 50 százalékkal mérsékelt menetjegyek kedvezményének élvezetében. A 800 frt évi fizetésen fölül javadalmazott köztisztviselők, e kedvezmény igénybevétele végett mindenkor az év december végeig, most a csonka évre pedig augusztus végeig tartoznak a következő évre, illetve a f. év végeig szóló igazolványt kikérni, különben egy évre elesnek a kedvezménytől. A 800 frt fizetésen alóliak esetről esetre kérhetnek és kapnak igazolványt. A kedvezményben a köztisztviselők családtagjai is részesülnek.

— **Sima Ferenc ügyei.** Sima Ferenc bűnügyeit tárgyalta a napokban a királyi Kúria, S z e k e l y Ferenc dr. előadása alapján. Sima Ferenc 1892. szeptemberben, amikor B a l o g h János országgyűlési képviselő beszámoló tartott, beszédet intézett a néphez, amelyben A l b e r t é n y i Antal várm. főszámvevőről azt mondotta, hogy síkságnak. A képviselőt ezért a kifejezésért törvénytisztségé elé állították, és elítélték egy havi fogházra, meg 100 frt pénzbüntetésre. A tábla megváltottatta az ítéletet és 400 forint pénzbüntetéssel sújtotta a képviselőt. Ezt az ítéletet most a Kúria is helybenhagyta. Egy másik

ügyét is tárgyalták S i m a Ferencnek. 1891-ben a képviselő egy hírlapi cikkely miatt nagyon megharagudott B a r t h a Kálmánra, Csongrádvármegye arszvéki ülnökére és több társával összebészt, hogy elerget abba a kocsmába, ahova Bartha is jár. Bartha tényleg oda ment a vendéglőbe és amikor a Sima asztala előtt elhaladt, Sima a társaival megakarta verni. Beccsületértés és személyes szabadság megsértése miatt a törvényszék vád alá helyezte a képviselőt, de felmentette. A beadott főbebebesnek aztán a tábla csak egy részét vizsgálta át és ezért a Kúria kénytelen volt mos feloldani az ítéletet és utasítani az elsőbírószágot, hogy az egész ügyre kiterjedő újabb ítéletet hozzon.

— **Községjegyzői vizsgák.** A vármegye községjegyzői vizsgáló bizottságánál a f. hó 3-án és 4-én tettek jegyzői szigorlatot: H o r v á t h György Nagy-Kanizsa zalamegyei illetőségű szegedi tekkönyvi írnök és D o r n e r Béla Baranyamegye karancsi illetőségű, butyini segédjegyző, az utóbbi jó eredménnyel, elnyerte Csongrádvármegyére a községjegyzői képesítettséget.

— **Eljegyzés.** K o v á c s Antal kir járásbírósi hivatalnok ma tartja eljegyzését V é g h Juliska kisasszonnyal, V é g h Sándor jöbírósági végrehajtó kedves leányával.

— **A főmérnök szabadságán.** M i k e s Gyula kir. főmérnök, a csongrádvármegyei államépítészeti hivatal főnöke, a f. hó 6-tól hat heti szabadságra megy. A kereskedelemügyi miniszter rendelete alapján, a főnöki teendőkből a főmérnököt szabadsága idejére W e i s z Zsigmond kir. mérnök, a közigazgatási referensi teendőkből pedig R e g d o n Géza kir. mérnök fogja helyettesíteni.

— **Beltűt a sertésvész.** Ez a rémhír járja be a gazdaközöniséget: itt van Szentesen is a sertésvész. Az első határozott esett ifj. S a r k a d y N a g y Mihálynál fordult elő, kinek egész sertés-állománya beteg s egy drb. sertése már el is hullott, de úgy hírlik, hogy a veszedelem ilyen pozitív s eltitkolhatatlan formában huzamosabb ideje lappang már a városi sertésállományban. Hogy ebből mi igaz: a vizsgálat fogja kideríteni és azt is, hogy ezért terhel-e valakit és kit a hivatalos hanyagság vétke? Most a sérthejárás a f. hó 3-án beszüntették a certéskihajtást és a kerületi állami állatorvost meghívták a vizsgálat megejtése végett, melynek eredményéhez képest a várost szigorú hatósági zár alá veszik. A közeledő nyári orsz. vásárunkra már mindenesetre tilalmas lesz a sertésfelhajtás.

— **Vizsgálat az anyakönyvvezetőségben.** K o s t y á l Ferenc, a Szabadka-kerületi anyakönyv-vezetői állami felügyelő, aki a községjegyzői szigorlatokhoz lett a vármegye részéről meghíva, a f. hó 3-án és 4-én Szentesen időzött és állt egyidejűleg beható vizsgálat alá vette az itteni anyakönyvvezető hivatal, teljes megelégedést fejezván ki a tapasztalt rend és pontosság felett.

— **Kerti mulatság.** A kereskedő ifjak együletének rendező bizottsága értesíti a tagjait, hogy az egylet a f. hó 11-én, esti fél 9 órakor, a K a s-szálló kerti helyiségében, táncgal egybekötött kerti mulatságot rendez, melyre sem külön meghívók nem bocsátatnak ki, sem pedig belépődíj nem lesz. Az egylet tagjainak hozzátartozó családtagjait és nem egyleti tagokat is szívesen látnak vendégekül.

— **Dadó-megnyitás.** A helybeli jótékony nőegylet által tartott kiseddóvót, mely — a gyermekpusztító járványos betegségek miatt hatóságilag volt most két hétre bezárva — mint értesülünk, a f. hó 6-án nyitják meg

ismét. E körülményre felhívja a szülők figyelmét a nőegylet elnöksége.

— **Művészestély.** Rendkívül érdekes művészi hangversenyre van a közel napokban kilátása városunk közönségének. Ugyanis T o r n a i Zénó hegedűművész hazánkfa, aki a berlini és bpesti zeneakadémiában kitűnő sikerrel végezte J o á c h i m és H u b a y mestereknél a tanulmányait, a f. hó 12-én hangversenyt készül rendezni a nyári szinkörben és e hangversenyre való közreműködésre sikerrel kecsgetett tárgyalásokot folytat a szegedi színház kitűnő primadonnája, R é t i Laurával s a művész nő férje, R u d n y á n s z k y Gyula neves költővel. A fiatal hegedűművész legutóbb Olaszország legnagyobb városaiban s Abbáziában, Fiumében hangversenyzett rendkívüli sikerrel, úgy hogy itteni hangversenye elé is a legnagyobb várankozással nézhetünk.

— **Segélyt kéro szintársulat.** A most körünkben idöz szintársulat művezetői igazgatója: F e k e t e Béla táviratilag fordult a hatóság útján* a belügyminiszterhez, 350 ft állami segélyt kérve, hogy pártolás nélkül szűkölködő szintársulatával Szentesről más állomásra mehessen. Megszégyent ugyan városunkra nézve és eddig erre eset soha nem is volt, hogy szintársulat innen így kényszerüljön elmenni, de ennek oka talán nem is egészen a szintársulat, mint inkább a városi tanács, melynek tudnia kellett, hogy Szentesen a szini évad csak július végén kezdődik s hogy minden előbb adott játékengedély megrottása az itteni színezetnek.

— **Nyári mulatság.** A szentesi kereskedő-ifjak együletének vigalmi bizottsága, a napokban tartott ülésén elhatározta, hogy augusztus 2-án nyári táncmulatságot rendez a túl a kurcái népkertben. A mulatság nagyobb szabásúnak ígérkezik, mert séta-hangversennyel akarják összekötni, melyre nézve lépéseket tesznek, hogy a részvételre és közreműködésre a szegedi honvédszenekart megnyerjék. Ha e terv kivitele sikerül, úgy ezzel a mulatság sikerének kérdése is eldől, mert kétségtelen, hogy a honvédszenkar játéka nagy vonzóerővel lesz a közönségre.

— **A budapesti állami ipraiskolában (VIII. ker. Népszínház-útea 8. szám) a jövő iskolai évre való beiratások szeptember hó 20. napjától 24-dikéig tartanak.**

Az intézetbe bevezetendők felvételtelnek azok a 15 évet betöltött ifjak,

a) kik a polgári iskola, gymnasium vagy reálisiskola négy alsó osztályában jó osztályzatú bizonyítványt nyertek azon tantárgyakból, a melyek az iparisiskola első évfolyamának főtantárgyait képezik, ezek a magyar nyelvten; számtan és algebra, mértan és mértani rajz.

b) Iparossegédek és mind azok, kik az előbbi pontban kívánt ismeretekben a felvételi vizsgálatnál kellő készséget tanúsítanak.

c) Rendkívüli tanulóknak felvételtelnek egyes szakosztályokba azok, kik az iparos tanulóknak számára szervezett iskola három évi tanfolyamát bevégezték és legalább jó osztályzatú bizonyítványuk van, továbbá, kik a megkívánt ismereteket kellően igazolják.

A beiratáshoz a tanulók szülei, gyámjaik vagy rokonaiak kíséretében tartoznak megjeleneni.

A felvételtelre először jelentkező tanulók tartoznak előmutatni az elvégzett középiskolai, vagy más iskolai osztályokról szóló összes bizonyítványaikat s az intézeti orvos bizonyítványával igazolni azt, hogy ép, erős és egészséges testalkotásuk.

Átálában megkivántatik, hogy a belépni kívánó növendék az általa választott szakcsoportbeli iparágban már előre gyakorlatot szerzett, de legalább is azon két havi nyári szünet alatt, a mely után az intézetbe akar lépni, a gyakorlatban foglalkozott legyen.

Az intézetnek öt szakosztálya van u. m. az építészeti, gépészeti, vegyészeti, fémvasipari s a faipari szakosztály.

A beiratási díj 2 ft, a tandíj félevenként 10 ft.

Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság.

* **Egészsége és szépsége** ellen nagyot vétezik mindenki, aki kritika nélkül használja a szelében-hosszában hirdettet és laikusok által ajánlott szépítő szereket. E tekintetben Magyarország még nem volt tanácsadó: csak mióta *Dr. Jutassy József*, az öszes gyógytudományok tudora és specialista börügyász külföldi tanulmányai alapján különös szakmájává tette az orvosi *kozmetikát*, csak azóta talál a közönség szakembert, kihez komolyan és teljes bizalommal fordulhat a *szépséghibák eltkiváltása, a bőr ápolása és a szűpség megvédása* céljából. — A kéz-és arcbőr durvasága, tisztatlansága, *szepő, májfolt, anyajegy, lencse, szemölcs, bőrtarka* (mitesszer), *pörvénés* (wimmerli), izadás, hajkorpa, *hajhullás*, kelletlen szőrök (*mő bajuss és szakál*) stb. nem csodaszerektől mulnak el, hanem csak észszerű orvosi kezeléstől. Ugyazintén a szépség megóvásának és fenntartásának titka is csak a bőr (teint) helyes ápolásában (mosdás, szappan, arcpor stb. megválasztása) rejlik, ami egyén és kor szerint változó. Dr. Jutassy *Budapest VII. Erzsébet-körút 22.* rendel 10 —1, 3—5. Levelekre válaszol. 3

Irodalom.

Az árnyas csendes berekben valósággal élvezet egy jó újság olvasása, s azért a melege időben is melegen ajánljuk a »Képes Csáladi Lapok« előfizetését. Ez újságban nemcsak szórakoztató regények, minden negyedévben 2 eredeti és egy fordított regényt közöl, egyet külön beköthető formában, de számtalan elbeszélés, rajz, életkép, humoresz és jeles kötemény találhatók, mind megannyi jó nevű, első rendű írók tollából. A »Hölgyek Lapja« két hetenként megjelenő külön melléklete dívat képeket hoz a legújabb párisi minták után, s azon kívül valami ismeretterjesztő apróságot, divattudósítást és a nagyon kedvelt előfizetők postáját, melyben minden előfizetőnek díjtalan csevégései, kérdézőködései vannak közölve. A »Képes Csáladi Lapok« minden előfizetőnek a fűrdőre, nyári mulatóhelyre is készséggel utána küldetik, ha ezt a kiadóhivatallal (Budapest, Vadász u. 14. Saját ház) egy levelezőlapon tudatni szivesek.

K Ö Z G A Z D A S Á G .

Szölőink ellenségei.

Szölőink eddigi veszedelmek ellenségeihez, a filloxerához és a peronoszporához új és ép oly félelmes társ készül csatlakozni. Ez a szőlőmoly.

A szenvedélyes szőlőgazda — ki úgy mellékesen nagynevű regényíró is — hirta fel a veszedelemre az érdekelték figyelmét, leírván a kártékony rovar félelmes pusztítását.

Szerencsére eddigleg legalább a baj nálunk nem jelentkezik s ezért, de azért is, mivel volt alkalmunk a Jókai leírásában a baj megjelenésének okairól tiszta képet szerzeni, csak annyiban emlékeznünk meg erről, hogy szölőink fejlődését gazdáink, az esetleg fellépő rovar ellen teendő védekezés céljából, a legéberebb figyelemmel kísérjék.

Fontosabb s időszerűen a peronoszpora elleni védekezés, melyben elérkezett a második permtezés ideje.

Erről kell gondoskodni először, mert annak alkalmazása kötelező.

Erdemes gondoskodni azért, mert mindenfélő azt jelentik, hogy szőlőtermésünk oly gagagnak ígérkezik, a minőnek az évek óta nem mutatkozott.

Szükséges végre gondoskodni azért, mert esetleg meleg és nedves időjárás különösen alkalmas, hogy a fellépő véz futó-tűzként elterjedjen.

S itt ismét felhívjuk a közönség figyelmét arra, a lapokban már megjelent s a földmívelésügyi kormánytól erdődi figyelmeztetésre, hogy a permtezéshez sem azurint, sem peronoszporint ne alkalmazzanak, mivel ezek semmiképen nem célszerűek.

Legelőhözvezetőbb a növényi részekre legerősebben reatpadó keveréke a rézgalicnak és a mésztejnek.

Fölemlítjük végül, hogy most, midőn a szőlő bogyói keményebbek, erősebb odat alkalmazandó, mint az első permtezésnél, a midőn a gyöngye vesszőhajtásokat és a még kifejletlen virágzészeket kímélni kellett.

Gazdasági állapot. Az utóbbi napokban az országban ismét nagyon kedvezőtlen időjárás uralkodott; a sok eső, a mely immár napok óta káros hatását érezteti a gabonán, fokozódott s minthogy a multikori erős szélvihar a gabonát megdöntötte és sok helyen összekuszálta, kétségtelenül a gabonatermés minőségére nézve is számos helyen csökkent. A rozs és árpa aratása az Alföldön már megkezdődött, de azt a csapadékos időjárás szintén hátráltatja. A rozs hozama túlnyomólag kielégítő lenne, amennyiben a homoki részekben is a keresztek száma 12—15; néhol azonban, ahol túlságos ritkák voltak a rozsok, a termés hozam csak 8—10 kereszt között ingadozik. Egy-egy ilyen rozszabb rozskereszt legjobb esetben is 35 kiló, szemet fog adni. A jobb rozskeresztekből 50—60 kiló magot is remélnek. Az őszi árpa termés hozama 14—18 kereszt ritka; helyeken 8—11 kereszt. A jobb, teltebb keresztek magtermését keresztenként 45—50 kilóra becsülik. Ugy a rozs, mint az árpa jó minőségű. Takarmány és kapásnövények, valamint a kertiek is jól gyarapodnak.

Népesedési mozgalom.

(1896. június 26-tól július 4-ig.)

Születtek: Bodnár Ernő, Török Eszter, Lantos József, Szarvas Péter Pál, Zsoldos Eszter, Nagy Ernő, Csapó János, Mata Péter, Alamizna Imre, Kocsis Péter Pál, Fabian Toth Irén, Kovács Péter Pál, Czako Péter Pál, Zagyai Imre Péter, Csepregi László, Pintér László, Molnár Julianna, Nagy Imre, Rakusovszki Gábor, Gyuricza Heléna Irén.

Elhaltak: Gyarmati Sándor, 25 éves, heveny gyomor- és bélhurut. Szl Eszter, 13 napos, születési gyengeség. Lantos József, 1 óras, születési gyengeség. Piti Mihály, 7 hónapos, tüdőlob. Hajek Ottokár, 35 éves, mellhártya-izzadmány. Fati Sándor, 3 éves, veselob. Bugyi István, 7 hónapos, hörgölob. Balogh Imre, 20 napos, születési gyengeség. Molnár Mária, 1 hónapos, születési gyengeség. Vecseri Dániel, 2 éves, baleset folytán vízbe-fulladás. Szikszai Pál, 59 éves, bélcavarodás. Fati István, 9 éves, veselob.

Házasságra léptek: Nyiri Antal Török Juliannával.

Nyiltér.

Krondorfi savanyúvíz.

Stefánia trónörökösne forrás, **kitünő gyógyvíz**, 12—10 kedvelt asztali víz. Szentesen mindenütt kapható.

Laptalajdonos és felelős szerkesztő: **Dr. MÁTEFFY FERENC.**
Társ-szerkesztő: **BÁNFAI LAJOS.**

Tenyész-tojásokat

valódi brahma-tyúkoktól 15 kr., hollandi fekete, nagy fehér dobált tyúkoktól 25 kr., hound-tyúkoktól 25 kr., valódi etajer tyúkoktól 10 kr., ezüst páduáni tyúkoktól 30 kr., Langhans tyúkoktól 30 kr., faj pujkáktól 30 kr., ezüst Wiandott tyúkoktól 30 kr., olasz tyúkoktól 30 kr., törpe tyúkoktól 80 kr., koehinkina tyúkoktól 25 kr., erdélyi tyúkoktól (csupasz nyakuk) 20 kr., Dorkins-tyúkoktól 25 kr., Yokohama tyúkoktól 50 kr., emdeni óriás ludaktól 1 ft., peking kacskáktól 20 kr. drbját árusítok el. A tenyésztojásokat csakis tisztá faj szárnyszakított küldöm szét, melyek már többször érdemdíjat nyertek és a faj tisztasága és valódi ságáért kezesseget vállalok.

Paul Miksa,
Köflachban (Stájerország.)

KUGLI-VERSENY!

Ma, vasárnap, július 5-én, délután
Ugrai Antal kispiaei vendéglőjében
NAGY
kugli verseny

lesz,
három értékes nyereménnyel.
Első díj: egy drb 10 koronás arany; második díj: egy óra; harmadik díj: egy 1 k ó r-készlet, tele finom barack-pálinkával.
Nyertes az, aki három dobásból előlőrt hét fából legtöbbet üt.
Teljes tisztelettel:
UGRAI ANTAL

Félszázad óta

kitünőnek elismert

Arany érem **Dr. SICHULSZKY** Erdem érem
Pecs 1888. fele Temesvár 1889

Arckenos és mosdóvíz.

Ezen készítmények ajánló levelét azoknak félszázad óta mindenütt elterjedt világhírű és bámulatos hatásuk képezik. Megbízható sikerrel használatnak, seplő és májfoltok, a forróság vagy fagy által keletkezett pirosság s a bőr minden tisztátalansága ellen. Egy nagy tégely ára 70 kr., egy kis tégely 35 kr. Egy nagy üveg mosdóvíz 1 ft., egy kis üveg 50 kr. Hozzávaló Mandola-korpa szappan 25 kr.

Jolliesante-Crème

bőrfinomító és szépsítő szer. Kitünő hatással bír a bőr finomítása és szépségének előmozdítására, valamint a pattanások s kiütések elűzésére. Egy üveg ára 1 ft 55 kr.

JOLLISSANTE-PUDER

fehér, rózsá és sárga színben.

Kiváló finomsága miatt ajánlható leginkább. — Az arcra láthatatlanul tapadva, annak kellemes színt ad. Egy nagy doboz ára 80 kr., egy kis doboz 50 kr.

Jolliesante-Fogpor

legegészségesebb fogpor a fogak tisztítására, odvasodásuk és bűzösödésük eltávolítására s megóvására, mely által egyúttal a foghúrsra is a legjótékonyabb hatást gyakorolja. Egy doboz ára 50 kr.

Jolliessante-szappan

már kellemes illatánál fogva is a legkedveltebb tolett-szappan. A bőrt finom és simává teszi, valamint előmozdítja s emeli annak friss, üde kinézését. Kívánatra mintadarabok ingyen adatnak. Egy drb ára 40 kr.

HAJ-RESTORER

biztos szer a megöszült haj eredeti természetes színének visszaállítására. Egy üveg ára 1 ft.

Kapható: Molnár Lipót gyógyszerésznél, mint készítőnél Kassán. Szentesen Gömbös László gyógyszerertárban. 20—14

PITI IMRÉNEK

vásárszéli II. tized 151. sz. háza, lapistói 82 hold, Fertőn 82 hold külső járandósági földje eladó. Értekezhetni a fenti szám alatt.

Alapítva 1863-ban.

Világhírűek
a jutalommal kitüntetett saját gyártmányú
kézi-harmónikái
Trimmel N. Jánosnak

Bécs,

VII/3. Kaiserstr. 74.

Nagy raktára mindenféle

hangszereknek!

Hegedűk, citerák, főták, oocarínák, szájharmónikák stb. stb.

Svájci zenélő acéljátékszerek, hangban felülmulthatlanok, zenélő-albumok, poharak, stb. stb.

Mintakönyv ingyen és bérmentve.

„Bank- és Jelzálog-Kölcsön-Üzlet“

Szathmáry L. listz. SZENTESEN Dr. Csató K. ügyvéd kereskedő házában SZENTESEN házával szemben

I. tized 153/a. szám

TÖRLESZTÉSEN **PÉNZ** KÖLCSONÖK

3 1/2%, 4%, 4 1/2%, 5% kamattalra
megfelelő tőketörlesztéssel
15 évtől 60 évig terjedő visszafizetéssel.

Haszonbéri hiresztelés.

A szentesi ev. reform. egyháztanács határozata folytán az egyház tulajdonát képező kántori tanya-föld, a kis-tőkei tanya-föld, a királysági tanya-föld s valamint a város különböző határ részeiben lévő több rendbeli házi földek a f. é. szeptember 29-től számitott 6 évre, nyilvános árverésen haszonbérbe fognak adni. Minél fogva felhívtnak a haszonbérteni kívánók, hogy az egyház tanácstermében kitett árverési feltételeket megolvassa, az ez évi július hó 6-ik napjára kitűzött árverésen, a bérlet biztosítására leteendő óvadékat magukkal hozva, az egyház tanácstermében megjelenni sziveskedjenek.

Az árverés délelőtt 9 órakor veszi kezdetét.

Szentes, 1896. évi június 20.

A gondnoki hivatal.

3—3 **Burián Lajos**, h. főgondnok.

Hirdetmény.

A szentesi hitelszövetkezet tíz évi alakulási ideje folyó évi december hó 31-én letelik és a szövetkezet feloszlik. — Felhívtnak ennél fogva a keresk. törvény 249. §. alapján mindazok a hitelezők, kik a szentesi hitelszövetkezet ellen bármi címen követeléseiket ezen hirdetmény harmadszori közzétételétől számított hat hónap alatt érvényesítsék, mert említett hat hónap elteltével a hitelszövetkezet vagyona feloszlatik.

Szentesen, 1896. évi június hó 26.

3—3 A szentesi hitelszövetkezet igazgatóság.

Kézimunka-oktatás.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű szüléket, hogy Szentesen a III. tized 376. sz. Léway Lajos-féle házban **női kézimunka-iskolát**

nyitottam, hol is minden korú leánygyermek, a **legjutányosabb feltetelek** mellett részesülhetnek mindennemű kézimunka-oktatásban, kezdve a kötésen, a legfinomabb himzőmunkáig vagy fehér-varrásig.

Magamat a t. szülék szíves jó indulatába ajánlván,

3-1 tisztelettel:
Grünwald Gizella.

Több mint 50 év óta
sikerrel használtatik!

Az
Eszéki Spitzer-Kenőcs
és az
Eszéki Salvator-Szappan.

Valódi minőségben csakis
mint eddig, ezentúl is
ESZÉKEN, felsőváros

DIENES C. J.-féle
gyógyszertárban

készül és megrendelhető.

Szeplőket
és
májfoltokat,
valamint az összes
**bőrtisztítálatlan-
ságokat**

biztosan eltávolít

- 1 tégyel valódi Spitzer-kenőcs . . . 35 kr.
- 1 üveg valódi Spitzer-mosdóvíz . . . 40 kr.
- 1 darab valódi Salvator-szappan . . . 50 kr.
- 1 doboz valódi lyoni rizspor, három színben 50 kr és 1 frt.
- 1 tégyel kézpaszta 60 kr.

Figyelmeztetés!

Csak akkor valódi, ha a fenti törvényileg beiktatott védjeggyel el vannak látva és kérik a t. közönség csakis **Dienes-féle eszéki kenőcsöt** és szappant kérni és elfogadni.

20-14

SZIVATTYUK MÉRLEGEK,

minden ueme, házi, nyilvános, mezőgazdasági és iparcélokra.

UJDONSÁG!

Bower-Barff-féle szabadalmazott inoxidálalási módszer szerint inoxidált szivattyúk rozsdá ellen védve.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

W. GARVENS, Wien,

I., Wallfischgasse 14. sz. Schwarzenbergstrasse 6. sz.

legújabb javított rendszerű tizedes, százados és hídmerlegek fából és vasból, kereskedelmi közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari célokra. Emberrélegek, mérlegek házi használatra, barommérlegek.

Commandit-lársaság szivattyú- és mérleg-gyártásra.

Gerőcz Lajos református lelkésznek

kurcpartii I. tized 168. számú, özvegy Kiss Pálné-féle háza azonnal kiadó bérbe. Értekezni lehet a tulajdonossal.

6481/1896. kig.

Pályázati hirdetmény.

Csongrádvármegye Tiszáninneni járásához tartozó Tápé községben a községi jegyzői állás, mely 550 frt fizetés, 30 hold szántó haszonélvezetével, természetbeni lakással, a magánmunkálatokért díj szabályrendeletileg megállapított juttalakkal van javadalmazva, betöltendő lévén, felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. c. 6. §-a rendelkezéséhez képest szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám f. évi július hó 24-ének délutáni 5 óráig annyival is inkább nyujtsák be, mivel a később érkezettek figyelembe venni nem fogom.

Dorosmán, 1896. július 3-án.

Dr. Herglöz,
főszolgabíró.

906.vh. 1896. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szentesi kir. járásbírószág 1895. évi 11965. számú végzése következtében Szathmáry Ede ügyvéd által képviselt **Mind-szenti Takarékpénztár** javára **Bihari György** és **Musik János** szegvári lakosok ellen 105 frt s jár. erejéig 1895. évi december hó 23-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 410 frtra becsült s Musik Jánosnál összeírva levő lovak, kocsik és más tárgyakból álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a szentesi kir. járásbírószág 5763/1896. számú végzése folytán 105 frt tökékövetelés, ennek 1895. évi aug. hó 16. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 53 frt 87 krban bíróilag már megállapított költségek erejéig Szegváron, a község házá-nál leendő eszközésére 1896. évi július hó 9-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érin-tett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fog-nak adatni.

Kelt Szentesen, 1896. évi június 22.

VEGH SÁNDOR,
kir. bírószági végrehajtó.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves háziszser ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 25 év óta megbizható, fájdalomcsillapító bedörzsöléseként alkalmaztatik köszvényél, csúznál, tagszaggatásnál és meghűlésekénél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. **40 kr., 70 kr. és 1 frt.** üvegekenként árban majdnem minden gyógyszerertárban készletben van; forátár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapestben.**

Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegye nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállítók, **Rudolstadt** (Thüringia).

FELSENBERG BENEDEK óra-, arany- és ezüst-ékszer-, varrógép-raktára, SZENTESÉN.

Alulírott tisztelettel felhívom a nagyérdemű közönség figyelmét 23 év óta fennálló **óráraktáramra**, hol a legjobb szerkesztésű **ingá, schwarzwaldi és ébrezsi fallórák, a legújomabb svájci zsebórák arany, ezüst és nickel tokokban,** valamint mint különlegesség a **világhírű Glashüttli és Longines órák** jutányos áron és előnyös részletfizetés mellett kaphatók. — Készpénz-fizetéssel rendkívüli árengedmény. —

Arany-láncok, medaillonok függők, gyűrűk brilliánt-kövekkel stb.

Varrógépek raktáramban a híres magyar gyártmányú **Adria-varrógép:** a legújabb és legfinomabb szerkesztésű **karika-gépek.** Singer, Howe, valamint **Cylinder-karikagépek** csatlós és ipari használatra. Eladás előnyös havi vagy **heti** részletfizetés mellett is.

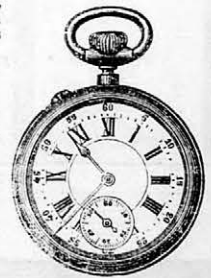
Legfinomabb **szemüvegek,** melyek elsőrangú optikai gyárból kerülnek ki. **Órák és varrógépek javítását gyorsan, pontosan és felelősség mellett teljesítem.**

Midőn a nagyérdemű közönség 24 év óta működésem iránt tanúsított bizalmát megköszönöm, kérem azt számomra tovább fenlartani.

10-9

Kiváló tisztelettel:

Felsenberg Benedek.

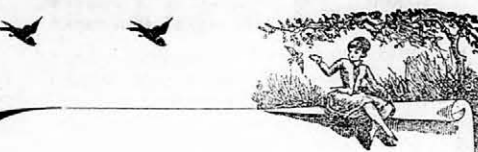
LEGOLCSÓBB KÖNYVNYOMDA

A
„SZENTES és VIDÉKE” KÖNYVNYOMDÁJA!

FOLYÓIRATOK
KÖNYVEK
ZARMERLEGEK

KÖRLEVELEK
KERESKEDŐI
NYOMTATVÁNYOK

Menyegzői
Báti meghívók, Tánczrendek
Diszokmányok
Szalag-aranyozás

Hozzatolói
Ejegyzési hírttyak
valamint kártyák

Névjegyek
készítményes — — 50 krtól
aranyszegélyű — — 1 forintól
fűfűlő 100 darab

Diszmunkák
több színnyomásban is

RAKTÁRON:
ÜGYVÉDI
NYOMTATVÁNYOK
KÖTELEZVÉNYEK
ADÓINTŐ.
CZÉDULÁK
JUTÁNYOS ARBAN

S Z Á M L Á K
LEVÉLPAPIROK ÉS
BORITÉKOK
J E G Y Z É K E K
VONALOZOTT
ÜZLETKÖNYVEK
RENDELÉS SZERINT

„SZENTES és VIDÉKE”

SZERKESZTŐSÉGE ES HIRLAPKIADÓHIVATALA
(SONNENFELD SÁMUEL UR HÁZÁBAN) I. T. 306. SZ.

ELŐFIZETÉSEKET ELFOGAD — HIRDETÉSEKET VALAMINT NYILTTERI KÖZLEMÉNYEKET
A LEGJUTÁNYOSABBAN SZÁMIT FEL.

